

«гривна кун» (лічильна). «Курс» лічильної гривни XI – XII ст. за «Руською правдою» можна визначити формулою: 1 гривна = 68,22 г срібла. Щодо вагової гривни, то з XI ст. в обігу були т. зв. «київські гривни», які мали шестикутну форму і важили 150 г срібла та новгородські гривни у вигляді довгих срібних паличок вагою 240 г. У кінці XIII ст. для новгородських злитків срібла поруч із назвою «гривна» почала вживатися назва «рубль», бо за потреби їх справді розрубували навпіл. Вже з XV ст. злитки взагалі виходять з обігу, а рубль залишається як грошово-лічильна одиниця. Саме рубль згодом стає символом російської, а потім і радянської монетної системи. Гривна ж продовжувала існувати до XVIII ст. лише як дрібна вагова монета – «гривенка».

Далі історія гривні пов'язана з добою Української Народної Республіки. Першого березня 1918 р. в УНР було прийнято закон про запровадження нової грошової одиниці – гривні, яка поділялася на 100 шагів. У Берліні було надруковано купюри. Гетьман Скоропадський, прийшовши до влади в Україні у квітні 1918 р., встановив як основну грошову одиницю карбованець, але після відновлення УНР повернулася і гривня.

Після проголошення незалежності у серпні 1991 р. Україна взяла на себе фінансове забезпечення економіки. З 10 січня 1992 р. Національний банк України ввів в обіг купони багаторазового використання. Хоча купонокарбованці запроваджувалися на 4 – 6 місяців, насправді вони проіснували 4,5 роки і взяли на себе весь удар інфляції.

Історична назва «гривня» повернулася в Україну у вересні 1996 р. під час здійснення грошової реформи та введення в обіг нової національної грошової одиниці. Безпосередня робота з виготовлення гривні розпочалася ще в квітні 1991 р. Дизайн знаків був розроблений українськими художниками Василем Лопатою та Борисом Максимовим. 25 серпня 1996 р. було оголошено указ Президента України Л. Кучми «Про грошову реформу в Україні». Її безпосереднє виконання покладалося на Національний банк. Відповідно до указу 12 – 16 вересня в Україні проводилася грошова реформа. За встановленим курсом – 1 гривня за 100000 купонокарбованців – було перераховано у гривні ціни, тарифи, оклади заробітної плати, стипендії, пенсії, кошти на рахунках підприємств і громадян. Після 16 вересня 1996 р. єдиним законним засобом платежу на території України стала гривня.

*Лисяк С.
НТУ «ХП»*

ДОСВІД ІСНУВАННЯ ДОНЕЦЬКО-КРИВОРІЗЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Можливо довго сперечатися про роль та значення Донецько-Криворізької республіки, про причини та доцільність її створення, але не можна забувати про її існування. Викреслювати її з історії, що відбувається вже протягом майже сторіччя, - це означає збіднювати історичну науку та заперечувати право жителів сучасної Східної України на історію свого рідного краю.

В різноманітних джерелах можна знайти різні дати проголошення ДКР в 1917 році: 27 січня, 8 лютого, 11 лютого. Багато в чому різницю у датах обумовлює те, що 4-й обласний з'їзд відбувався на межі переходу з юліанського на григоріанський календар, тобто після 31 січня починалось одразу 14 лютого. В результаті мемуаристи плуталися у датах. Між іншим, в існуючих протоколах дата створення ДКР вказана чітко. Питання «Про виділення Донецького басейну» було заслухано 30 січня, тобто 12 лютого за новим стилем.

Кордони Донецької республіки були чітко визначені в публічній ноті наркома ДКР Артема, переданій ним керівникам європейських держав напередодні вторгнення німців в Харків: «... Західні кордони Харківської та Катеринославської губерній, включаючи залізничну частину Криворіжжя Херсонської губернії ті уїзди Таврійської губернії до перешийку завжди й зараз являються західними кордонами нашої Республіки. Азовське море до Таганрогу і кордони вугільних Радянських Округів Донської області по лінії залізної дороги Ростов-Вороніж до станції Лиха, західні кордони Воронежської та південні кордони Курської губернії замикають кордони нашої республіки». Цікаво, що раніше частина радянських істориків заявляла, що ДКР була створена усупереч волі В.І.Леніна. Мемуари ж очевидців та документи не залишають сумнівів про обізнаність вождя з цього питання.

За короткий період існування ДКР вдалося зробити чимало перетворень в політичній, економічній та військовій сферах. При раднаркомі ДКР було створено потужний економічний підрозділ – Південна обласна рада народного господарства. Цей орган ініціював масу перетворень, багато з яких лягли в основу економічної політики СРСР. Вдалося сформувати військові підрозділи з робітників та колишніх солдат. Війська Донецької республіки змогли призупинити німців, і навіть організувати контрнаступ, згодом була сформована Донецька армія, яка лягла в основу легендарної 10-ї армії Климента Ворошилова.

Деякі українські історики наголошують, що ДКР перестала існувати навесні 1918 року. Відомо, що 17 лютого 1919 року Рада оборони РСФСР під керівництвом Леніна прийняла постанову: «Просити т. Сталіна через Бюро ЦК провести знищення Кривдонбасу». Ніякого офіційного рішення про ліквідацію чи саморозпуск Донецької республіки ніколи не приймалося.

Літовка М.О.
НТУ «ХП»

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ І КОНСОЛІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОНАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНЦІВ

Україна – молода держава. Одна з найважливіших задач влади на сьогоднішній день – збереження та укріплення цієї незалежності. Останнім часом в світі спостерігається тенденція до глобалізації, як визначальний процес